

สำเนาถูกต้อง

ที่ ๐๐๑๐.๐๑๑/๒๐๔๔

เรียน ผบช.สงป.

รอง ผบช.สงป.

เพื่อโปรดทราบ

ผบก.ในสังกัด สงป.

ผกก.ฝอ.สงป., ผกก.ฝทง.สงป.

เพื่อทราบตามหนังสือ สลก.ตร. ที่ ๐๐๐๑.๕/ว ๑๒๓

ลง ๑๕ พ.ค.๖๓ และถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการต่อไป

พล.ต.ต.



(สมพงษ์ เตชะสมบุญ)

รอง ผบช.๗ พรท.ผบช.สงป.

๒๐ พ.ค.๖๓



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สลก.ตร.

ที่ ๐๐๐๑.๕/ว ๑๖๓

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผบ.ตร.

จตช., รอง ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร.

ด้วย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๑๐/๑๐๓๘ ลง ๓๐ เม.ย.๖๓ เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ได้แนบมาพร้อมนี้

เพื่อให้ทราบแนวทางการดำเนินการเป็นไปตามผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีเกี่ยวกับการส่งมอบบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน และถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พ.ต.อ.

(วัชรินทร์ ประสพดี)

รอง ผบก.ฯ พรท.ลก.ตร.

๓๐๑๖
๑๕ พ.ค. ๒๕๖๓
๑๓.๕๑

ผอ.ส.ป.(สร./ทพ.)
เลขรับ ๑๓๖
วันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๓
เวลา ๑๑.๓๐ น.

ด่วนที่สุด

ที่ ผผ ๑๐/๑๐๓๕



สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 15249
วันที่ 7 พ.ค. 2563
เวลา 19.35

วส.ตลค.ตร.
เลขรับ 240
วันที่ 7 พ.ค. 63
เวลา 16.15 น.

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนสภา ชั้น ๕
๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๐ เมษายน ๒๕๖๓

สำนักงานเลขานุการตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 3056
วันที่ 7 พ.ค. 2563
เวลา 14:59

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๖ ๔ ๙ / ๒๕๖๓
ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓

ด้วยนายศรยุทธ ตุ่มโหมด ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเร่งรัดให้มีการสอบสวนผู้ร้องเรียนและไม่จัดให้ผู้ร้องเรียน มีพยานหรือผู้ใดเข้าร่วมรับฟังการสอบสวน อีกทั้งไม่ยอมมอบสำเนาบันทนาการแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ร้องเรียน เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการต่อสู้คดี

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดิน (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) ได้มีคำวินิจฉัยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

อย่างไรก็ดี กรณีเกี่ยวกับการส่งมอบบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหา นั้น ได้มีคำวินิจฉัย คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๑๕๔/๒๕๕๗ เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เกี่ยวกับการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ มีความเห็นว่า “บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหา เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมซึ่งทำให้ผู้อุทธรณ์เสียหาย ผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงควรมีโอกาสได้รับทราบข้อมูลข่าวสารนั้นเพื่อใช้ปกป้องส่วนได้เสียของตนต่อไป จึงเห็นควรให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว” ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา

/หรือจำเลย...

“ความล่าช้า คือความไม่เป็นธรรม”

หรือจำเลยในคดีอาญา ให้สามารถมีสิทธิในการต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงขอให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมการปกครองมีหนังสือแจ้งเวียนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ดังกล่าวไปยังสถานีตำรวจและอำเภอทุกแห่ง ได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกมลธรรม วาสบุญมา)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติการแทน

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๒

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๓๑๙

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๖๘

www.ombudsman.go.th



คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๒

เรื่องร้องเรียนเลขคำที่...๒๑๒๓/๒๕๖๒...

เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่...๒...๔...๙.../...๒๕๖๓

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓

๑. ผู้แจ้ง/ผู้ร้องเรียน

นายศรยุทธ คุ้มโหมด

๒. ผู้ถูกร้องเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

๓. ประเด็นเรื่องร้องเรียน

ร้องเรียนกรณีพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเร่งรัดให้มีการสอบสวนผู้ร้องเรียนและไม่จัดให้ผู้ร้องเรียนมีพยานหรือผู้ไว้ใจเข้าร่วมรับฟังการสอบสวน อีกทั้งไม่ยอมมอบสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ร้องเรียน เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการต่อสู้คดี

๔. ข้อเท็จจริง

๔.๑ สืบเนื่องจาก เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ นางจำเนียร มงคลฉัตร ผู้เสียหาย ได้ร้องทุกข์เพื่อให้ดำเนินคดีกับนายศรยุทธ คุ้มโหมด (ผู้ร้องเรียน) ในความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย จึงได้รับคำร้องทุกข์ไว้ตามคดีอาญาที่ ๓๙๖/๒๕๖๒ และได้สอบปากคำผู้กล่าวหา พร้อมกับส่งหมายเรียกผู้ร้องเรียนให้มาพบพนักงานสอบสวนฯ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องเรียนได้มาพบพนักงานสอบสวนฯ จึงได้มีการสอบปากคำผู้ร้องเรียนไว้ในฐานะพยาน และเมื่อได้รายละเอียดคดีจากการสอบปากคำดังกล่าวแล้ว จึงได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ร้องเรียนทราบ ซึ่งผู้ร้องเรียนได้ให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหาและขอเจรจากับผู้เสียหายก่อน และได้แจ้งว่าจะขอให้การหรือแถลงความจริงต่อศาลเท่านั้น เนื่องจากคดีนี้เป็นคดีอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และผู้ต้องหาจะมาพบพนักงานสอบสวนฯ ตามกำหนดและไม่มีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี จึงได้นัดหมายผู้ร้องเรียนให้มาพบพนักงานสอบสวนฯ เพื่อส่งตัวให้พนักงานอัยการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งก่อนที่ผู้ร้องเรียนจะเดินทางกลับนั้น

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวธันยธรณ์ เนียมหัตถ์)

เจ้าหน้าที่สอบสวนปฏิบัติการ

/พนักงานสอบสวน...

พนักงานสอบสวนฯ ได้สอบถามผู้ร้องเรียนว่า ประสงค์จะรับสำเนาบันทึกรายงานประจำวันการแจ้งข้อกล่าวหาหรือไม่ แต่ผู้ร้องเรียนปฏิเสธ ในส่วนสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและเอกสารอื่นนั้น เนื่องจากไม่มีระเบียบและกฎหมายกำหนดให้ต้องส่งมอบเอกสารดังกล่าวให้ผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนฯ จึงไม่ได้มอบเอกสารดังกล่าวแก่ผู้ร้องเรียน ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ ผู้เสียหายและผู้ร้องเรียนได้มาเจรจาไกล่เกลี่ยกัน เพื่อตกลงเรื่องค่าเสียหาย ผลการเจรจาในตอนแรกนั้น ผู้ร้องเรียนยอมรับสารภาพ โดยผู้เสียหายได้เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ร้องเรียนไม่มีเงินสด จึงเสนอพระเครื่องจำนวน ๑ องค์ ให้แก่ผู้เสียหาย โดยผู้ร้องเรียนแจ้งว่าได้เข้ามาในราคา ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อตกลงกันได้แล้วทั้งสองฝ่ายได้กำหนดวิธีการขอขมากันและให้ผู้ร้องเรียนนำพระเครื่องมามอบให้ในวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๒ แต่หลังจากนั้นผู้เสียหายได้ทราบว่าพระเครื่องที่ผู้ร้องเรียนเสนอให้มีราคาไม่ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท ผู้เสียหายจึงได้ขอยกเลิกข้อตกลงดังกล่าว และได้เรียกร้องให้ผู้ร้องเรียนนำเงินสดจำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท มามอบให้แทนพระเครื่อง แต่พนักงานสอบสวนฯ ไม่สามารถติดต่อผู้ร้องเรียนได้ หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนฯ ได้รับการติดต่อทางโทรศัพท์จากนายความของผู้ร้องเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนฯ ว่าไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และไม่มีการมอบสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้กับผู้ร้องเรียน โดยมีการบันทึกเสียงการสนทนาทางโทรศัพท์ไว้ และนายความของผู้ร้องเรียนได้นัดหมายว่าจะเข้าพบพนักงานสอบสวนฯ ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ เมื่อถึงวันดังกล่าว นายความของผู้ร้องเรียนพร้อมด้วยผู้ร้องเรียนได้เข้าพบพนักงานสอบสวนฯ แจ้งว่าจะขอให้การเพิ่มเติมและขอคัดสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมกับขอให้ลงบันทึกรายงานประจำวันในการมาขอรับสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาในวันนี้ หากพนักงานสอบสวนฯ ไม่ดำเนินการตามที่ร้องขอจะร้องเรียนไปยังองค์กรทุกหน่วยที่มีอำนาจในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้พนักงานสอบสวนฯ กัดดันเนื่องจากมีการถ่ายทอดสดทางโทรศัพท์ จึงได้มอบสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและลงบันทึกรายงานประจำวันตามที่นายความผู้ร้องเรียนเรียกร้อง หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนฯ ได้ขอสอบปากคำผู้ร้องเรียนในฐานะพยานกรณีเกี่ยวกับการตกลงเรื่องค่าสินไหมทดแทนกับผู้เสียหายเพื่อประกอบสำนวนการสอบสวน แต่นายความของผู้ร้องเรียนได้พาผู้ร้องเรียนกลับไป จึงไม่สามารถสอบปากคำผู้ร้องเรียนเพิ่มเติมได้ ต่อมาวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ พนักงานสอบสวนฯ ได้ทำการสรุปสำนวนมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ร้องเรียนเสนอสำนวนการสอบสวนให้ผู้บังคับบัญชา และเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ พนักงานสอบสวนฯ ได้นำตัวผู้ร้องเรียนพร้อมกับสำนวนการสอบสวนส่งพนักงานอัยการจังหวัดระยองเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๔.๒ สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นตามคำร้องเรียน ดังนี้

๔.๒.๑ ในประเด็นตามคำร้องเรียนว่า พนักงานสอบสวนฯ ได้ทำการแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมบังคับให้มีการสอบสวนผู้ร้องเรียนในเบื้องต้นโดยไม่มีพยานหรือผู้ไว้ใจร่วมรับฟัง อีกทั้งไม่ยอมมอบสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ร้องเรียน อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอัญญิธรณ์ นิยมหัตถ์)

เจ้าหน้าที่สอบสวนปฏิบัติการ

/มาตรา ๑๓๔/๔...

มาตรา ๑๓๔/๔ และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา นั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนฯ ในการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้องเรียน ตามสำเนาคำให้การของผู้ร้องเรียนซึ่งได้ให้การในฐานะผู้ต้องหาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ปรากฏว่าได้มีการแจ้งสิทธิของผู้ต้องหาให้ทราบครบถ้วน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔ และในเรื่องการมอบสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา นั้น เมื่อพิจารณาจากคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ข้อ ๓.๗ ระบุว่า “กรณีเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้จับให้แจ้งข้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์จับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟัง โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อรับตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุมโดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้ และมอบสำเนาบันทึกการจับกุมแก่ผู้ถูกจับกุมนั้น โดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับสำเนาไว้ในบันทึกการจับกุม” จากระเบียบข้อ ๓.๗ ไม่ปรากฏว่ามีการระบุให้พนักงานสอบสวนฯ ต้องส่งมอบสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด ประกอบกับผู้ร้องเรียนอาจขอตรวจหรือคัดถ่ายคำให้การในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนได้ หลังจากที่มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘ (๖)

๔.๒.๒ ในประเด็นตามคำร้องเรียนว่า พนักงานสอบสวนฯ ได้บังคับให้ผู้ร้องเรียนให้การทันที โดยไม่ให้ผู้ร้องเรียนกลับไปเตรียมการให้ถ้อยคำหรือมีโอกาสหาพยานหลักฐานเพื่อนำมาแสดง ความบริสุทธิ์ของตน และในการสอบสวนนั้นจะต้องแจ้งว่าผู้ต้องหามีสิทธิกับผู้ไว้วางใจเข้าร่วมฟังคำให้การทุกครั้ง นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ พนักงานสอบสวนฯ จะขอสอบสวนผู้ร้องเรียนไว้ในฐานะพยานเกี่ยวกับการตกลงเรื่องค่าสินไหมทดแทนในคดีที่ผู้ร้องเรียนและผู้เสียหายได้ตกลงกันไว้ เพื่อประกอบสำนวนการสอบสวนเท่านั้น ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔ บัญญัติให้พนักงานสอบสวนฯ ต้องแจ้งสิทธิดังกล่าวเฉพาะกับการสอบสวนผู้ต้องหาเท่านั้น

๔.๒.๓ ในประเด็นตามคำร้องเรียนว่า พนักงานสอบสวนฯ พุดจาทำทนายอันเป็นการประพฤตินั้นไม่เหมาะสมกับวิชาชีพตำรวจนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า พนักงานสอบสวนฯ ได้แจ้งแก่ผู้ร้องเรียนว่า ตนเคยถูกร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาและถูกหน่วยงานอื่นตรวจสอบลักษณะเช่นนี้มาแล้วหลายครั้ง แต่ไม่เคยถูกลงโทษแต่อย่างใด เนื่องจากได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกประการ คำพุดดังกล่าว เป็นเพียงการชี้แจงให้เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของตนถูกต้องตามกฎหมาย มิใช่เป็นการทำทนายตามที่ผู้ร้องเรียนเข้าใจแต่อย่างใด

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวธันยธรณ์ เนียมหัตถ์)
เจ้าหน้าที่สอบสวนปฏิบัติ

๔.๒.๔ ในประเด็นเรื่องการขอเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวน นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ไม่มีระเบียบวิธีปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ และคดีนี้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนได้ทำการสอบสวนและส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการจังหวัดระยองแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ ประกอบกับได้ส่งตัวผู้ร้องเรียนให้พนักงานอัยการจังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ อีกทั้ง พนักงานอัยการจังหวัดระยองได้มีความเห็นสั่งฟ้องผู้ร้องเรียนและได้นำส่งตัวผู้ร้องเรียนเพื่อฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ กรณีดังกล่าวจึงไม่สามารถเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนตามที่ความประสงค์ของผู้ร้องเรียนได้

๔.๓ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ พนักงานอัยการจังหวัดระยองได้มีความเห็นสั่งฟ้องผู้ร้องเรียนและได้นำส่งตัวผู้ร้องเรียนเพื่อฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดระยองเรียบร้อยแล้ว

๕. ข้อกฎหมาย

๕.๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๒ ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม อันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมนั้น

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา

(๘) เรื่องอื่นตามมติที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสั่งยุติเรื่อง

๕.๒ ประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง กำหนดเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตาม มาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๓ ให้เรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตาม มาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

(๘) เรื่องที่มีได้เป็นไปตามมาตรา ๒๒ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วแต่กรณี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวธันยธรณ์ เนียมหัตถ์)

เจ้าหน้าที่สอบสวนปฏิบัติกร

/๕.๓ ประมวลกฎหมาย...

๕.๓ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘ นับแต่เวลาที่ยื่นฟ้องแล้ว จำเลยมีสิทธิดังต่อไปนี้

(๖) ตรวจสอบหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน

มาตรา ๑๓๔/๔ ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบ ก่อนว่า

(๑) ผู้ต้องหาสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้น อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

(๒) ผู้ต้องหาสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ได้จนกว่าจะให้การแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลยก็ให้ บันทึกไว้

ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือ ก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔/๑ มาตรา ๑๓๔/๒ และมาตรา ๑๓๔/๓ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้

๕.๔ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๘/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา

ข้อ ๓.๗ กรณีเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้จับให้แจ้งข้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์จับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟัง โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี ข้อรับตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุมโดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้ และมอบสำเนาบันทนาการจับกุมแก่ผู้ถูกจับกุมนั้น โดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับสำเนาไว้ในบันทนาการจับกุม

๖. ข้อพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายข้างต้นแล้วเห็นว่า ในประเด็นข้อร้องเรียนว่า พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเร่งรัดให้มีการสอบสวนผู้ร้องเรียนและไม่จัดให้ผู้ร้องเรียนมีพยานหรือผู้ไว้วางใจเข้าร่วมรับฟังการสอบสวน อีกทั้ง ไม่ยอมมอบสำเนาบันทนาการแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ร้องเรียน เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการต่อสู้คดี นั้น จากการแสวงหาข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ นางจำเนียร มงคลฉัตร ผู้เสียหาย ได้ร้องทุกข์เพื่อให้ดำเนินคดีกับนายศรายุทธ ตุ่มโหมด (ผู้ร้องเรียน) ในความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย จึงได้รับคำร้องทุกข์ไว้ตามคดีอาญาที่ ๓๙๖/๒๕๖๒ และได้สอบปากคำผู้กล่าวหา พร้อมกับส่งหมายเรียกผู้ร้องเรียนให้มาพบพนักงานสอบสวนฯ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องเรียนได้มาพบพนักงานสอบสวนฯ จึงได้มีการสอบปากคำผู้ร้องเรียนไว้ในฐานะพยาน และเมื่อได้รายละเอียดคดีจากการสอบปากคำดังกล่าวแล้ว จึงได้แจ้งข้อกล่าวหาให้

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวธัญธรรณ์ เนียมหัตถ์)

เจ้าหน้าที่สอบสวนปฏิบัติการ /ผู้ร้องเรียน...

ผู้ร้องเรียนทราบ และได้ทำการสอบสวนผู้ร้องเรียนในฐานะผู้ต้องหา ซึ่งผู้ร้องเรียนได้ให้การปฏิเสธตลอด
ข้อกล่าวหา โดยในการสอบสวนดังกล่าวพนักงานสอบสวนฯ ได้ทำการแต่งตั้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔ ให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว อีกทั้งในวันดังกล่าวไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเรียนได้โต้แย้ง
การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ว่าปฏิบัติหน้าที่มีชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

กรณีการมอบสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา นั้น เมื่อพิจารณาจากคำสั่งสำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน
และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ข้อ ๓.๗ ระบุว่า “กรณีเจ้าพนักงานตำรวจเป็น
ผู้จับให้แจ้งข้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์จับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ
และอ่านให้ฟัง โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี ข้อรับตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุมโดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือ
ชื่อรับทราบไว้ และมอบสำเนาบันทึกการจับกุมแก่ผู้ถูกจับกุมนั้น โดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับสำเนาไว้ใน
บันทึกการจับกุม” จากระเบียบข้อ ๓.๗ ไม่ปรากฏว่ามีการระบุให้พนักงานสอบสวนฯ ต้องส่งมอบสำเนาบันทึก
การแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด ประกอบกับผู้ร้องเรียนอาจขอตรวจหรือคัดถ่ายคำให้การในชั้น
สอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนได้หลังจากที่มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘(๖) และการที่พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย
ขอสอบปากคำผู้ร้องเรียนไว้ในฐานะพยานเกี่ยวกับการตกลงเรื่องค่าสินไหมทดแทนในคดีที่ผู้ร้องเรียนและ
ผู้เสียหายได้ตกลงกันได้ เพื่อประกอบสำนวนการสอบสวน โดยไม่ได้แจ้งสิทธิว่าผู้ต้องหาสิทธินำผู้ไว้วางใจ
เข้าร่วมฟังคำให้การทุกครั้งนั้น เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔
บัญญัติให้พนักงานสอบสวนฯ ต้องแจ้งสิทธิดังกล่าวเฉพาะกับการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาเท่านั้น ดังนั้น
ในการสอบสวนผู้ร้องเรียนในฐานะพยาน จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด

กรณีในการเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนนั้น เมื่อปรากฏว่าพนักงาน
สอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่ายได้ทำการแจ้งข้อกล่าวหาและทำการสอบสวนในคดีที่ผู้ร้องเรียนเป็นผู้ต้องหา
เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ประกอบกับคดีนี้พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย
ได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นและสรุปสำนวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องเสนอต่อผู้บังคับบัญชา เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน
๒๕๖๒ ต่อมาได้นำตัวผู้ร้องเรียนพร้อมสำนวนการสอบสวนส่งพนักงานอัยการจังหวัดระยองแล้วเมื่อวันที่
๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งพนักงานอัยการจังหวัดระยองได้มีความเห็นสั่งฟ้องผู้ร้องเรียน และได้ส่งตัวผู้ร้องเรียน
เพื่อฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดระยองแล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จากกรณีดังกล่าวจึงไม่สามารถเปลี่ยนตัว
พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนตามความประสงค์ของผู้ร้องเรียนได้

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอัญชลีย์ เนียมหัดดี)

เจ้าหน้าที่สอบสวนปฏิบัติการ

/จากข้อเท็จจริง...

จากข้อเท็จจริงข้างต้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ในการดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและทำการสอบสวนผู้ร้องเรียนดังกล่าวแล้ว เห็นว่า พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ได้ดำเนินการเป็นไปตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ดังนั้น ปัญหาตามคำร้องเรียนในเรื่องนี้ จึงเป็นเรื่องที่มีได้เป็นไปตามมาตรา ๒๒ (๒) ตามประกาศผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๓๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๗. คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะ

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยยุติเรื่องร้องเรียนในเรื่องนี้ ตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องเรียนและสถานีตำรวจภูธรบ้านค่ายทราบต่อไป

อย่างไรก็ดี กรณีเกี่ยวกับการส่งมอบบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหานั้น ได้มีคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๑๕๔/๒๕๕๗ เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เกี่ยวกับการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ มีความเห็นว่า “บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหา เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมซึ่งทำให้ผู้อุทธรณ์เสียหาย ผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงควรมีโอกาสได้รับทราบข้อมูลข่าวสารนั้นเพื่อใช้ปกป้องส่วนได้เสียของตนต่อไป จึงเห็นควรให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว” ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ให้สามารถมีสิทธิในการต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงขอให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมการปกครองมีหนังสือแจ้งเวียนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ดังกล่าว ไปยังสถานีตำรวจและอำเภอทุกแห่ง ได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป

สมศักดิ์ สุวรรณสุจริต
(นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต)
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวธันยธรณ์ เนียมหัตถ์)
เจ้าหน้าที่สอบสวนปฏิบัติการ